

SØNDERJYSKE ÅRBØGER

UDGIVET AF
HISTORISK SAMFUND
FOR SØNDERJYLLAND

II. HALVBIND 1971

Nu kommer

Hanne Poulsens bog om

JES JESSEN. Maleren fra Åbenrå.

208 sider, hvoraf 64 billedsider

+ 3 farveplancher.

Medlemspris kr. 18,00 incl. moms.

*

Har De husket at bestille

SØNDERJYLLAND 1970. Taler i jubilæumsåret.

124 sider, illustreret.

Medlemspris kr. 10,00 incl. moms.

Jens Bladt:

— OG SÅ BLEV JEG FOLKETINGSMAND

152 sider, illustreret, indbundet.

Medlemspris kr. 15,00 incl. moms.

*

De kan endnu nå at bestille

Historisk Samfund for Sønderjyllands

fornemme billedværker:

SØNDERJYLLAND - Historisk Billedbog

Tiden indtil 1864,

ved Jørgen Paulsen og Poul Kürstein.

Indbundet.

Medlemspris kr. 31,00 incl. moms.

NORDSLESVIG 1920-70. Historisk Billedbog,

ved Ole Bech og Eskild Bram.

Indbundet.

Medlemspris kr. 36,00 incl. moms.

Omslagsbilledet:

Kastvrå mølle, fotograferet 1908-09 af
Jørgen Hesselberg, Sommersted.

Haderslev Amts Museum.

SØNDERJYSKE ÅRBØGER

UDGIVET AF
HISTORISK SAMFUND FOR SØNDERJYLLAND

VED
PETER KR. IVERSEN, G. JAPSEN OG KNUD FANØ

1971

ÅBENRÅ
HEJMDALS BOGTRYKKERI

INDHOLD:

Frugtavlskonsulent <i>Aage Lauritsen</i> : Volden og den glemte vej. Et bidrag til Danevirkes bygningshistorie	side 1– 78
Sognepræst <i>Laust Kristensen</i> : Lidt om vandresagn og historie i Burkal	– 79– 89
Bibliotekslektor <i>Poul Kürstein</i> : Småting om Jens Madsen	– 90–104
Fhv. rektor, dr. phil. <i>N. H. Jacobsen</i> : Et jernbaneprojekt fra 1844 (Åbenrå – Haderslev – Årøsund)	– 105–136
Arkivar <i>Dorrit Andersen</i> : J. N. H. Skrumsager og Frederik d. syvendes død	– 137–144
Bibliotekslektor <i>Poul Kürstein</i> : Biskop Balslevs bøger i hertugdømmet Slesvig	– 145–157
Fhv. seminarierektor, dr. theol. <i>Asger Nyholm</i> : Problemer i Slesvigs kirkeliv i årene nærmest efter 1864	– 158–198
Fhv. stadsskoleinspektør <i>L. S. Ravn</i> : Lærerslægten Westergaard. Nogle glimt fra nord- og sydslesvigske skolekrøniker	– 199–213
Afdøde overlærer, tidl. efterskoleforstander <i>Jørgen Ravn</i> (ved <i>Karen Marie Ravn</i>): Mit liv og mit virke	– 214–255

Anmeldelser:

»Bov Sogn«. (Ved museumslektor <i>Erik Jørgensen</i>)	– 256–257
Bibliografi og Ikonografi 1864. (Ved landsarkivar <i>Peter Kr. Iversen</i>)	– 257–258
Stemplet fortroligt. (Ved cand. mag. <i>Erik Stenz</i>)	– 259–261
Poul Enemark: Studier i toldregnskabsmateriale i begyndelsen af 16. århundrede. Med særlig henblik på dansk okseeksport. (Ved seminarielektor <i>H. V. Gregersen</i>)	– 261–263
L. S. Ravn: Lærerne under sprogreskripterne 1851–1864. (Ved amanuensis, dr. phil. <i>G. Japsen</i>)	– 263–265
Viggo Petersen: Ringridningen i Åbenrå gennem tiderne. (Ved socialinspektør <i>Olav Christensen</i>)	– 265–267
Morten Kaphövener: Klang af skæbne og tyngde. (Ved redaktør <i>Eskild Bram</i>)	– 267–269
Gerd Callesen: Die Schleswig-Frage in den Beziehungen zwischen dänischer und deutscher Sozialdemokratie von 1912 bis 1924. (Ved amanuensis, dr. phil. <i>G. Japsen</i>)	– 269–273
Hans Dietrich Lehmann: Der »Deutsche Ausschuss« und die Abstimmungen in Schleswig 1920. (Ved arkivar <i>Dorrit Andersen</i>)	– 273–275
Harboe Kardel: Fünf Jahrzehnte in Nordschleswig: Ein Beitrag zur Geschichte der politischen Organisationen der deutschen Volksgruppe 1920–1970. (Ved adjunkt, dr. theol. <i>G. Weitling</i>)	– 276–279

Schleswig-Holsteinisches Biographisches Lexikon. (Ved bibliotekslektor <i>Poul Kürstein</i>)	- 280-282
Quattuor Centuriæ Epistolarum. Provst Johannes Pistorius' Brevsamling 1541-1605) (1614) ved A. Andersen. (Ved arkivar, dr. phil. <i>Vello Helk</i>)	- 283-284
Jens Bladt: »... og så blev jeg folketingsmand«. (Ved redaktør <i>Morten Kamphövener</i>)	- 284-286
J. N. H. Skrumsager: Ane Marie Skrumsager. Et lille mindeord skrevet for børn og venner. (Ved universitetslektor <i>Lorenz Rerup</i>)	- 286-287
<i>Bognyt</i> : Ved landsarkivar <i>Peter Kr. Iversen</i> , arkivar <i>Dorrit Andersen</i> , arkivar <i>Viggo Petersen</i> , seminarielæktor <i>H. V. Gregersen</i> , bibliotekslektor <i>Poul Kürstein</i> , socialinspektør <i>Olav Christensen</i> , dipl. pol.rer. <i>Rolf Lehfeldt</i>	- 288-300
<i>Noter og nyt</i> : Landsarkivet - Historiske Samlinger for Sønderjylland - Studieafdelingen ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig - Haderslev amts museum - Åbenrå museum - Museet på Sønderborg slot, Tønder museum og Sønderjyllands kunstmuseum - Restaureringen af Sønderborg slot - Egnsmuseet på Lille Kolstrupgård - Bov sogns museum - Kunstmuseet »Holmen«, Løgumkloster - Udgravningerne ved Solvig - Haderslev byhistoriske Arkiv gennem 25 år - Den store egnsvandring - Prisopgave - Komiteen til uddeling af Chr. Paulsen-prisen - Amtskredsenes arbejde	- 301-332
<i>Årsberetning og regnskab 1970-71</i> . (Ved generalkonsul, professor, dr. phil. <i>Troels Fink</i> , landsarkivar <i>Peter Kr. Iversen</i> og bankdirektør <i>Hugo Lildholdt</i>)	- 333-339
<i>Tillæg til medlemsfortegnelsen</i>	- 340-342